

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

ΑΠΟΦΑΣΗ

144/2014

(Της διαδικασίας του άρθρου 2, παρ. 2, περ. γ.(δδ) Ν. 4013/2011)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα την 07^η Μαΐου του έτους δύο χιλιάδες δεκατέσσερα (2014) ημέρα Τετάρτη και ώρα 10:00 και επί της οδού Λ. Κηφισίας 7 στην Αθήνα, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

- 1) Πρόεδρος:** Ράϊκος Δημήτριος
- 2) Αντιπρόεδρος:** Μπουσουλέγκα Χριστίνα
- 3) Μέλη:** Καραμανλής Ευάγγελος
Κουλούρη Ιωάννα
Λουρίκας Δημήτριος
Σταθακόπουλος Δημήτριος

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν.

Γραμματέας: Στυλιανή Τσιάβου

Εισηγητής : Βασιλεία Τριανταφύλλου, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

ΘΕΜΑ: Διατύπωση σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, με αντικείμενο την «Παροχή υπηρεσιών τηλεφωνικής υποστήριξης (*Call center-1500*)», προϋπολογισμού 210.000,00€, συμπ/νου ΦΠΑ .

1. Με το υπ' αρ. πρωτ. ΔΙΟΙΚ/Φ.931/8308/31-03-2014 αίτημα του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, το οποίο παρελήφθη από την Αρχή στις 04/04/2014 με αριθμό πρωτ. 1635, όπως συμπληρώθηκε με το υπ' αριθ. πρωτ. εισερχ. 1853/22-04-2014 έγγραφο, ζητείται η σύμφωνη γνώμη της Αρχής για την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, για την σύναψη σύμβασης με αντικείμενο την «Παροχή υπηρεσιών τηλεφωνικής υποστήριξης (*Call center-1500*)»,

προϋπολογισμού 210.000,00€, συμπ/νου ΦΠΑ, για χρονικό διάστημα δεκατριών (13) μηνών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 παρ. 1 περ. α του π.δ. 60/2007.

I. Ιστορικό- πραγματικά περιστατικά

2. Από το φάκελο της υπόθεσης και τα περιεχόμενα σε αυτόν στοιχεία και σχετικά έγγραφα προκύπτουν τα ακόλουθα:

2.1. Με το υπ' αριθ. πρωτ. ΥΑΠ/Φ.23/3708/27-09-2013 έγγραφο της Υπηρεσίας Ανάπτυξης Πληροφορικής του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, διαβιβάστηκε το συνταχθέν τεύχος Τεχνικών Προδιαγραφών για το έργο «Παροχή υπηρεσιών τηλεφωνικής υποστήριξης (Call center-1500)».

2.2. Με την υπ' αριθ. πρωτ. ΔΙΟΙΚ/Φ.931/2/32463/25-11-2013 απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης προκηρύχθηκε ανοικτός διαγωνισμός, με σφραγισμένες προσφορές και κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, για την επιλογή αναδόχου του έργου με τίτλο «Παροχή υπηρεσιών τηλεφωνικής υποστήριξης (Call center-1500)». Ο προϋπολογισμός του έργου ανέρχεται σε 210.000,00€, συμπ/νου ΦΠΑ, για χρονικό διάστημα δεκατριών (13) μηνών από την υπογραφή της σύμβασης. Οι δαπάνες του έργου θα βαρύνουν τις πιστώσεις του τακτικού προϋπολογισμού του ΚΑΕ 0873 «Αμοιβές νομικών προσώπων», του φορέα 05/150 των οικονομικών ετών 2014 και 2015, σύμφωνα με το υπ' αριθ. πρωτ. 2/97403/8-11-2013 έγγραφο του Γενικού Λογιστηρίου (ΑΔΑ: ΒΛ1ΕΗ-Μ3Τ).

Καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών ορίστηκε η 09η-01-2014 και ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού ορίστηκε η 10η-01-2014.

2.3. Στο σημείο Α.1.2. του μέρους Α- ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ της διακήρυξης ορίζεται : «...Ο προϋπολογισμός του έργου ανέρχεται σε διακόσιες δέκα χιλιάδες ευρώ (210.000,00 €) συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α 23%...».

Επίσης, στο σημείο 3.Α.2. του Μέρους Β-Τεχνικές προδιαγραφές-Ειδικό όροι της διακήρυξης ορίζεται : «... Ο Ανάδοχος θα καλύψει, στο πλαίσιο του συμβατικού τιμήματος, το σύνολο των υπηρεσιών / παραδοτέων (υπηρεσιών και προϊόντων) του έργου που περιγράφεται στην παρούσα Διακήρυξη, συμπεριλαμβανομένου του συνολικού αριθμού κλήσεων που θα απαιτηθούν για το διάστημα των δώδεκα (12) μηνών παραγωγικής λειτουργίας ανεξάρτητα του όγκου τους, του γεγονότος ή της αιτίας που τις προκάλεσε ή τις υπαγόρευσε...».

Τέλος, στο σημείο 4.Α., μεταξύ άλλων προβλέπεται: «...Ειδικότερα, μέσω του τηλεφωνικού κέντρου πρέπει να καλύπτονται κατ' ελάχιστο και τα παρακάτω: Μέσος αριθμός κλήσεων ημερησίως 3.000...Μέση διάρκεια κλήσεων 4 λεπτά (συμπεριλαμβάνονται και οι κλήσεις που αφορούν καταγραφή-διεκπεραίωση αιτημάτων, ερωτημάτων, δημοσκοπήσεων κλπ πολιτών /επιχειρήσεων και γενικότερα χρηστών (εσωτερικών και εξωτερικών) του συστήματος ΕΡΜΗΣ-ΚΕΠ-ΕΚΕ. Αυξημένος αριθμός κλήσεων μέχρι 30.000 ημερησίως, που θεωρείται κίνηση κανονικών συνθηκών. ... Σε κάθε περίπτωση, ο Ανάδοχος υποχρεούται στο πλαίσιο των συμβατικών του υποχρεώσεων και του συμβατικού τιμήματος του έργου να καλύψει το σύνολο των τηλεφωνικών κλήσεων, αλλά και των απαιτήσεων που προέρχονται από άλλα κανάλια και πηγές πληροφόρησης, για το χρονικό διάστημα των δώδεκα (12) μηνών παραγωγικής λειτουργίας του έργου και των τυχόν παρατάσεων (δώδεκα (12) επιπλέον μήνες) ανεξάρτητα του όγκου του, του γεγονότος ή της αιτίας που προκάλεσαν τις κλήσεις/αίτημα, ή γενικότερα του τρόπου καταγραφής, εισαγωγής ή άντλησης της πληροφορίας, των ερωτημάτων, απαιτήσεων κ.λ.π....».

2.4. Στις 29/11/2013 απεστάλη προς δημοσίευση στην Ε.Ε.Ε.Ε και δημοσιεύθηκε στις 04/12/2013 (2013/S 235-408226). Περαιτέρω, η υπ' αριθμ. πρωτ. ΔΙΟΙΚ/Φ.931/2/32463/25-11-2013 περίληψη προκήρυξης

(ΑΔΑ: ΒΛΓΠΧ-ΛΑΦ) δημοσιεύτηκε στο Τεύχος Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων της Εφημ. της Κυβέρνησης (ΦΕΚ 795/06-12-2013) και στον Ελληνικό τύπο και συγκεκριμένα στις 06/12/2013 στις εφημερίδες ΗΜΕΡΗΣΙΑ, ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ, ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΩΝ, ΚΗΦΙΣΙΑ & ΠΑΛΜΟΣ. Επίσης, αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα της αναθέτουσας αρχής www.ydmed.gov.gr, στο <http://et.diavgeia.gov.gr/f/min-reform-egon> και στο www.eprocurement.gov.gr.

2.5. Την 09η/01/2014, καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών, με την υπ' αριθ. πρωτ. ΔΙΟΙΚ/Φ.931/5/607/09-01-2014 απόφαση του Γενικού Γραμματέα, αποφασίστηκε η μετάθεση προθεσμίας υποβολής προσφορών και ο καθορισμός νέας ημερομηνίας αποσφράγισης αυτών για τον ανοικτό δημόσιο διαγωνισμό για το έργο «Παροχή υπηρεσιών τηλεφωνικής υποστήριξης (Call Center – 1500)». Καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών ορίστηκε η 3^η Φεβρουαρίου 2014 και ημερομηνία αποσφράγισης των προσφορών η 4^η Φεβρουαρίου 2014. Κατά τα λοιπά ίσχυε η με αριθ. πρωτ. ΔΙΟΙΚ/Φ.931/2/32463/25-11-2013 απόφαση προκήρυξης του διαγωνισμού.

2.6. Στις 14/01/2014 δημοσιεύτηκε στην Ε.Ε.Ε.Ε η μετάθεση προθεσμίας υποβολής προσφορών (2014/S 009-011372). Περαιτέρω, περίληψη της μετάθεσης της προθεσμίας υποβολής προσφορών δημοσιεύτηκε στο Τεύχος Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων της Εφημ. της Κυβέρνησης (ΦΕΚ 13/17-01-2014) και στον Ελληνικό τύπο και συγκεκριμένα στις 17/01/2014 στις εφημερίδες ΗΜΕΡΗΣΙΑ, ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ, ΚΗΦΙΣΙΑ & ΠΑΛΜΟΣ και στις 18/01/2014 στην ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΩΝ. Επίσης, αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα της αναθέτουσας αρχής www.ydmed.gov.gr, στο <http://et.diavgeia.gov.gr/f/min-reform-egon> και στο www.eprocurement.gov.gr.

2.7. Η Επιτροπή Διενέργειας Ανοικτού Δημόσιου Διαγωνισμού, συνέταξε το από 04/02/2014 πρακτικό της, στο οποίο «...προτείνει την ακύρωση του διαγωνισμού και την επανάληψή του με τροποποίηση ή μη των όρων και των προδιαγραφών της Διακήρυξης ή την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, με δεδομένο ότι ο διαγωνισμός δεν τελεσφόρησε επειδή δεν παρουσιάστηκε κανένας υποψήφιος ανάδοχος ούτε και υποβλήθηκε καμία προσφορά, μέχρι την καταληκτική ημερομηνία και ώρα υποβολής των προσφορών, ...».

2.8. Κατόπιν των παραπάνω, το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, με το υπ' αρ. πρωτ. ΔΙΟΙΚ/Φ.931/8308/31-03-2014 έγγραφό του, διαβίβασε στην Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. απόφαση ματαίωσης αποτελεσμάτων διαγωνισμού και προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης για την παροχή σύμφωνης γνώμης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 παρ. 1 περ. α του π.δ. 60/2007, για την υλοποίηση του έργου «Παροχή υπηρεσιών τηλεφωνικής υποστήριξης (Call center-1500)».

Στην εν λόγω απόφαση ματαίωσης αποτελεσμάτων διαγωνισμού και προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, σημείο Α.1.2. του μέρους Α- ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ, ορίζεται : «...Ο προϋπολογισμός του έργου ανέρχεται σε διακόσιες δέκα χιλιάδες ευρώ (210.000,00 €) συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α 23%. Το προαναφερόμενο κόστος καλύπτει έως 365.000 κλήσεις ετησίως. Όπως προβλέπεται στην παρ. 4. ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΕΡΓΟΥ (Μέρος Β' της παρούσας). Σε περίπτωση επιπλέον των 365.000 κλήσεων, ο ανάδοχος θα αποζημιωθεί απολογιστικά με ποσό το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει κατά μέγιστο το ποσό των 219.000€ συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α...».

Επίσης, στο σημείο 3.Α.2. του Μέρους Β-Τεχνικές προδιαγραφές-Ειδικό όροι της διακήρυξης ορίζεται : «... Ο Ανάδοχος θα καλύψει, στο πλαίσιο του συμβατικού τιμήματος, το σύνολο των υπηρεσιών / παραδοτέων (υπηρεσιών και προϊόντων) του έργου που περιγράφεται στην παρούσα απόφαση, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού κλήσεων που προβλέπονται για το διάστημα των δώδεκα (12) μηνών παραγωγικής λειτουργίας του έργου...».

Τέλος, στο σημείο 4.Α., μεταξύ άλλων, προβλέπεται: «...Ειδικότερα, μέσω του τηλεφωνικού κέντρου πρέπει να καλύπτονται κατ' ελάχιστο και τα παρακάτω: Μέσος αριθμός κλήσεων ημερησίως 1.000...Μέση διάρκεια κλήσεων 3 λεπτά (συμπεριλαμβάνονται και οι κλήσεις που αφορούν καταγραφή-διεκπεραίωση

αιτημάτων, ερωτημάτων, δημοσκοπήσεων κλπ πολιτών /επιχειρήσεων και γενικότερα χρηστών (εσωτερικών και εξωτερικών) του συστήματος ΕΡΜΗΣ–ΚΕΠ-ΕΚΕ. Μέσος αριθμός κλήσεων 1.000 ημερησίως, που θεωρείται κίνηση κανονικών συνθηκών, δηλ. περίπου 365.000 κλήσεις ετησίως. Ο Μέσος όρος υπολογίζεται από το σύνολο των κλήσεων στις 365 ημέρες λειτουργίας το έτος. Στην περίπτωση όπου ο αριθμός των κλήσεων ετησίως υπερβαίνει τις 365.000, ο Ανάδοχος θα πληρώνεται απολογιστικά τον αριθμό των επιπλέον κλήσεων, μέχρι του ποσού των 219.000€, συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, κατ' ανώτατο όριο. Ο υπολογισμός του τιμήματος θα γίνεται ανά τιμή μονάδος ως εξής: Τιμή μονάδας για τις επιπλέον των 365.000 κλήσεων * Αριθμό κλήσεων. Το κόστος του μέγιστου αριθμού επιπλέον κλήσεων ετησίως θα υπολογιστεί στην ανηγμένη τιμή του έργου και δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 219.000€, συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ...» .

Στο εν λόγω έγγραφο, επισημαίνεται ότι η προηγούμενη σύμβαση έληξε στις 14/02/2014 και έκτοτε έπαψε να παρέχεται η προσφερόμενη τηλεφωνική υπηρεσία στους πολίτες σε ένα κρίσιμο χρονικό σημείο ενόψει των επικείμενων εκλογών.

Επίσης, στο εν λόγω έγγραφο επισημαίνεται ότι : «... για να τελεσφορήσει η ως άνω διαδικασία: α) προβήκαμε σε μερική τροποποίηση των τεχνικών προδιαγραφών του έργου, οι οποίες όμως σε καμία περίπτωση δεν αλλοιώνουν κατ' ουσία τις αρχικές τεχνικές προδιαγραφές και β) δεν αυξήσαμε τον προϋπολογισμό του έργου σε σχέση με την αρχική διακήρυξη εκτός της περίπτωσης που θα ενεργοποιηθούν ρήτρες προαίρεσης που αφορούν στον αριθμό των κλήσεων για την εξυπηρέτηση των πολιτών...».

2.9. Η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., με το υπ' αριθ. πρωτ. 1635/16-04-2014 έγγραφο Διευκρίνισης ιστορικού και συμπλήρωσης φακέλου, προκειμένου να προβεί στη διατύπωση γνώμης, ζήτησε από την αναθέτουσα αρχή : «... α) να διευκρινίσετε επακριβώς σε τι συνίσταται η μερική τροποποίηση των τεχνικών προδιαγραφών του έργου, στην οποία έχετε προβεί προκειμένου να προσφύγετε στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, σε σχέση με την αρχική διακήρυξη. β) να διευκρινίσετε σε τι συνίσταται η αύξηση του προϋπολογισμού σε σχέση με την ενεργοποίηση ρητρών προαίρεσης και να προσδιορίσετε την εν λόγω αύξηση. γ) να μας ενημερώσετε εάν υποβλήθηκαν προσφορές στις 09/01/2014. δ) να αναφέρετε τον λόγο μετάθεσης της ημερομηνίας διενέργειας του διαγωνισμού...».

2.10. Το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, με το υπ' αριθ. πρωτ. ΔΙΟΙΚ/Φ.931/4/10151/17-04-2014 έγγραφό του διευκρινίζει τα ακόλουθα:

«...1...Όσον αφορά τα ερωτήματα (α) και (β) ... Η μερική τροποποίηση των τεχνικών προδιαγραφών του έργου έγκειται στο ότι ενώ στην αρχική διακήρυξη δεν υπήρχε διάκριση στον αριθμό των εξυπηρετούμενων τηλεφωνικών κλήσεων, στις νέες τροποποιημένες τεχνικές προδιαγραφές προβλέπεται διαβάθμιση του φυσικού αντικείμενου με βάση τον αριθμό κλήσεων. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στην παρ. 4Α των τεχνικών προδιαγραφών : Μέσος αριθμός κλήσεων 1.000 ημερησίως, που θεωρείται κίνηση κανονικών συνθηκών, δηλ. περίπου 365.000 ετησίως. Ο Μέσος όρος υπολογίζεται από το σύνολο των κλήσεων στις 365 ημέρες λειτουργίας το έτος. Στην περίπτωση όπου ο αριθμός των κλήσεων ετησίως υπερβαίνει τις 365.000, ο Ανάδοχος θα πληρώνεται απολογιστικά τον αριθμό των επιπλέον κλήσεων, μέχρι του ποσού των 219.000€, συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, κατ' ανώτατο όριο ... Όσον αφορά τον προϋπολογισμό του έργου ... Ο προϋπολογισμός του έργου ανέρχεται σε διακόσιες δέκα χιλιάδες ευρώ (210.000,00€) συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ 23%. Το προαναφερόμενο κόστος καλύπτει έως 365.000 κλήσεις ετησίως. Στην περίπτωση όπου ο αριθμός των κλήσεων ετησίως υπερβαίνει τις 365.000, ο Ανάδοχος θα πληρώνεται απολογιστικά τον αριθμό των επιπλέον κλήσεων, μέχρι του ποσού των 219.000€, συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, κατ' ανώτατο όριο. Ο υπολογισμός του τιμήματος θα γίνεται ανά τιμή μονάδος ως εξής : Τιμή μονάδας για τις επιπλέον των 365.000 κλήσεων * Αριθμό κλήσεων. Το κόστος του μέγιστου αριθμού επιπλέον κλήσεων ετησίως θα υπολογιστεί στην ανηγμένη τιμή του έργου και δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 219.000€, συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.... 3. Τέλος, όσον αφορά το (δ) ερώτημα, η υπ' αριθ. ΔΙΟΙΚ/Φ.931/5/607/09-01-2014 απόφαση μετάθεσης της ημερομηνίας διενέργειας του

διαγωνισμού δόθηκε προκειμένου οι υποψήφιοι να έχουν επιπλέον χρόνο για τη σύνταξη των τεχνοοικονομικών προσφορών τους, δεδομένου ότι μέχρι και την προηγούμενη της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής των προσφορών δεν είχε υποβληθεί καμία προσφορά και δεν είχε εκφραστεί ενδιαφέρον από κάποιο υποψήφιο ανάδοχο...».

3. Κατόπιν των παραπάνω, το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, με το υπ' αρ. πρωτ. ΔΙΟΙΚ/Φ.931/8308/31-03-2014 αίτημά του, όπως συμπληρώθηκε, αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 2, περ. γ (δδ) Ν. 4013/2011, όπως ισχύει, προκειμένου να προβεί στη διενέργεια διαδικασίας διαπραγμάτευσης, για την σύναψη σύμβασης με αντικείμενο την «Παροχή υπηρεσιών τηλεφωνικής υποστήριξης (Call center-1500)», προϋπολογισμού 210.000,00€, συμπ/νου ΦΠΑ, για χρονικό διάστημα δεκατριών (13) μηνών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 παρ. 1 περ. α του π.δ. 60/2007.

II. Νομικό Πλαίσιο

4. Το άρθρο 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του Ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για την παροχή σύμφωνης γνώμης, ορίζει τα ακόλουθα: «δδ) Οι αποφάσεις των αναθέτουσών Αρχών που αφορούν προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 παρ. 3 του π.δ. 59/2007 και των άρθρων 24 και 25 του π.δ. 60/2007, εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπίπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των ανωτέρω προεδρικών διαταγμάτων. [...]»

5. Στο άρθρο 6 παρ. 1 του π.δ. 60/2007 «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ...» ορίζεται:

«...Το παρόν εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών που δεν εξαιρούνται, δυνάμει των εξαιρέσεων που προβλέπονται στα άρθρα 16, 17 και 9 έως 15, και των οποίων η εκτιμώμενη αξία εκτός φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) είναι ίση προς ή ανώτερη από τα ακόλουθα κατώτατα όρια: β) 211.000 ευρώ, προκειμένου για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που συνάπτονται είτε ι) από αναθέτουσες αρχές άλλες από εκείνες που αναφέρονται στο Παράρτημα IV [...]».

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 2 του αριθ. 1336/2013 Κανονισμού της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2013 για την τροποποίηση των οδηγιών 2004/17/ΕΚ, 2004/18/ΕΚ και 2009/81/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά στα κατώτατα όρια εφαρμογής τους κατά τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, το ως άνω ποσό αναπροσαρμόστηκε στις 134.000 και 207.000 ευρώ αντίστοιχα.

6. Επίσης, στο άρθρο 8 παρ. 1, 3 και 5 του ίδιου π.δ. ορίζεται:

“1. Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας δημόσιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, εκτός ΦΠΑ, όπως προσδιορίζεται από την αναθέτουσα αρχή. Στον υπολογισμό αυτό, λαμβάνεται υπόψη το εκτιμώμενο συνολικό ποσό, συμπεριλαμβανομένων τόσο του τυχόν προβλεπόμενου δικαιώματος προαίρεσης όσο και των τυχόν παρατάσεων της σύμβασης [...]”

3. Κανένα σχέδιο έργου και καμία σύμβαση προμήθειας ή υπηρεσιών δεν επιτρέπεται να καταταμηθεί, προκειμένου να αποφευχθεί η εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος διατάγματος.

5. [...] β) Όταν η προμήθεια ομοειδών προϊόντων μπορεί να οδηγήσει σε ταυτόχρονη σύναψη χωριστών συμβάσεων κατά τμήματα, λαμβάνεται υπόψη η εκτιμώμενη συνολική αξία αυτών των τμημάτων κατά την

εφαρμογή του άρθρου 6 σημεία α) και β). Όταν η συνολική αξία των τμημάτων είναι ίση με ή υπερβαίνει την αξία που καθορίζεται στο άρθρο 6, το παρόν εφαρμόζεται στη σύναψη κάθε τμήματος.

7. Στο άρθρο στο άρθρο 29 παρ. 2, του ιδίου π.δ. ορίζεται ότι : «Οι αναθέτουσες αρχές που επιθυμούν να συνάψουν δημόσια σύμβαση ... προσφεύγοντας σε διαδικασία ανοικτή, ..., γνωστοποιούν την πρόθεσή τους με την έκδοση προκήρυξης διαγωνισμού» και στο άρθρο 32 ότι: «1. (...) 2. Στις ανοικτές διαδικασίες, η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών ανέρχεται σε πενήντα δύο (52) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού. 3. ... 4. Στις περιπτώσεις όπου οι αναθέτουσες αρχές έχουν δημοσιεύσει προκαταρκτική προκήρυξη, η ελάχιστη προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών που αναφέρεται στην παράγραφο 2 (...) μπορεί, κατά γενικό κανόνα, να περιορίζεται σε τριάντα έξι (36) ημέρες, αλλά δεν είναι σε καμία περίπτωση μικρότερη των είκοσι δύο (22) ημερών. (...). 5. Όταν οι προκηρύξεις καταρτίζονται και αποστέλλονται με ηλεκτρονικά μέσα σύμφωνα με τη μορφή και τις λεπτομέρειες διαβίβασης που προβλέπονται στο Παράρτημα VIII σημείο 3, οι προθεσμίες παραλαβής των προσφορών που ορίζονται στις παραγράφους 2 και 4, για τις ανοικτές διαδικασίες, (...), μπορούν να συντμηθούν κατά επτά (7) ημέρες. 6. Σύντμηση κατά πέντε (5) ημέρες των προθεσμιών παραλαβής των προσφορών που ορίζονται στην παράγραφο 2 ..., είναι δυνατή όταν η αναθέτουσα αρχή παρέχει, με ηλεκτρονικό μέσο και από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης, (...), ελεύθερη, άμεση και πλήρη πρόσβαση στη συγγραφή υποχρεώσεων και στα λοιπά τεύχη του διαγωνισμού, ... Η σύντμηση αυτή μπορεί να ορίζεται επιπλέον της μείωσης που προβλέπεται στην παράγραφο 5...».

8. Τέλος, στο άρθρο 25 παρ. 1 περ. α' του ιδίου π.δ., «Διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού» (άρθρο 31 οδηγίας 2004/18/EK), ορίζεται:

«Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν τις δημόσιες συμβάσεις τους προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς να προηγείται δημοσίευση σχετικής προκήρυξης, στις ακόλουθες περιπτώσεις: 1) Προκειμένου για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών: α) εάν, ύστερα από ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, δεν υποβλήθηκε καμία προσφορά ή καμία από τις υποβληθείσες προσφορές δεν κρίνεται κατάλληλη, ή εάν δεν υπάρχει κανείς υποψήφιος, εφόσον δεν έχουν τροποποιηθεί ουσιωδώς οι αρχικοί όροι της σύμβασης και με την προϋπόθεση ότι διαβιβάζεται σχετική έκθεση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ύστερα από αίτημα της» [...].

III. Νομική Εκτίμηση

9. Το υπό εξέταση αίτημα του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης αφορά στην ανάθεση σύμβασης, με την έννοια της περίπτωσης (γ) της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του π.δ. 60/2007. Δεδομένου ότι πρόκειται για διαδικασία διαπραγμάτευσης συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης του αιτήματος 210.000,00€ συμπ/νου ΦΠΑ, συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής για την παροχή γνώμης, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 6 και 8 παρ. 1 του π.δ. 60/2007 και του άρθρου 2 παρ. 2 περ. γ, υποπερίπτωση δδ) του ν. 4013/2011 για την σύναψη σύμβασης με αντικείμενο την «Παροχή υπηρεσιών τηλεφωνικής υποστήριξης (Call center-1500)».

10. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/EK περιπτώσεις (αντίστοιχα άρθρα 24 και 25 π.δ. 60/2007) (βλ. σχετικώς ΔΕΕ, απόφαση της 8ης Απριλίου 2008, C337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56).

11. Συναφώς επισημαίνεται ότι, οι ανωτέρω διατάξεις στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από την βασική ρύθμιση, ήτοι από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζομένων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας. Συγκεκριμένα, προκειμένου η οδηγία 2004/18/EK να μην απολέσει την πρακτική

αποτελεσματικότητά της, τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές δεν επιτρέπεται να προβλέπουν περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που δεν προβλέπονται από την εν λόγω οδηγία ή να συνοδεύουν τις ρητώς προβλεπόμενες από την οδηγία αυτή περιπτώσεις με νέους όρους που έχουν ως αποτέλεσμα να καθιστούν ευκολότερη την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18^{ης} Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28^{ης} Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13^{ης} Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48).15.

12. Με τη διάταξη του άρθρου 25 παρ.1 περ. α' του π.δ. 60/2007, παρέχεται η δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές να συνάπτουν συμβάσεις με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, με την προϋπόθεση: α) να έχει προηγηθεί ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, β) να μην έχει υποβληθεί κατά την ανωτέρω νομίμως διεξαχθείσα και προηγηθείσα ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, καμία προσφορά ή καμία από τις υποβληθείσες προσφορές να μην κρίνεται κατάλληλη ή να μην υπάρχει κανείς υποψήφιος και γ) να μην τροποποιούνται ουσιωδώς οι αρχικοί όροι της σύμβασης κατά την προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση. δ) Επιπλέον, προϋποθέτει ότι σε περίπτωση σχετικού αιτήματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η Αναθέτουσα Αρχή οφείλει να προβεί στη διαβίβαση προς αυτήν, σχετικής εκθέσεως.

13. Ειδικότερα, η εφαρμογή του άρθρου 25 παρ. 1 περ. α του π.δ. 60/2007, στη βάση της οποίας οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς να προηγείται δημοσίευση σχετικής προκήρυξης, προϋποθέτει:

α) να έχει προηγηθεί ανοικτή ή κλειστή διαδικασία,

Μάλιστα, σχετικά με την υπό σημείο (α) προϋπόθεση της προηγούμενης νομίμως διεξαχθείσας ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας, παγίως έχει κριθεί ότι η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, κατ' εφαρμογή της περ. α' της παρ. 1 των άρθρων 24 και 25 του π.δ. 60/2007, συνέχεται άμεσα με τον προηγηθέντα αυτής διαγωνισμό, με συνέπεια η μη νομιμότητα της υποκείμενης διαγωνιστικής διαδικασίας να καθιστά παρακολουθηματικά παράνομη στο σύνολό της και τη συγκεκριμένη διαδικασία (ΕΣ-Πράξη 215/2012-Ζ' Κλιμάκιο, ΕΣ-Αποφ. VI Τμ. 1249/2011, 466/2011, 29/2012, 408/2012, 600/2012 και 935/2013).

β) να μην έχει υποβληθεί, κατά την υπό σημείο (α) ανωτέρω νομίμως διεξαχθείσα και προηγηθείσα ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, καμία προσφορά ή καμία από τις υποβληθείσες προσφορές να μην κρίνεται κατάλληλη, ή να μην υπάρχει κανείς υποψήφιος,

γ) να μην τροποποιούνται ουσιωδώς οι αρχικοί όροι της σύμβασης κατά την προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση.

δ) Επιπλέον, προϋποθέτει ότι σε περίπτωση σχετικού αιτήματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής η Αναθέτουσα Αρχή οφείλει να προβεί στη διαβίβαση προς αυτήν, σχετικής εκθέσεως.

14. Εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης, προκύπτουν τα ακόλουθα:

α) Ως προς την προϋπόθεση της προηγούμενης νομίμως διεξαχθείσας ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας.

Το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, με την αρ. πρωτ. ΔΙΟΙΚ/Φ.931/2/32463/25-11-2013 απόφαση του Γενικού Γραμματέα προσέφυγε σε ανοικτό διαγωνισμό, για την επιλογή αναδόχου του έργου με τίτλο «Παροχή υπηρεσιών τηλεφωνικής υποστήριξης (*Call center-1500*)». Καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών ορίστηκε η 09η-01-2014 και ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού ορίστηκε η 10η-01-2014. Στη συνέχεια, με την υπ' αριθ. πρωτ. ΔΙΟΙΚ/Φ.931/5/607/09-01-2014 απόφαση του Γενικού Γραμματέα, αποφασίστηκε η μετάθεση προθεσμίας υποβολής προσφορών και ο καθορισμός νέας ημερομηνίας αποσφράγισης αυτών για τον ανοικτό δημόσιο

διαγωνισμό για το έργο «Παροχή υπηρεσιών τηλεφωνικής υποστήριξης (Call Center – 1500)». Καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών ορίστηκε η 3^η Φεβρουαρίου 2014 και ημερομηνία αποσφράγισης των προσφορών η 4^η Φεβρουαρίου 2014. Κατά την ημερομηνία υποβολής προσφορών δεν παρουσιάστηκε κανένας υποψήφιος ανάδοχος ούτε και υποβλήθηκε καμία προσφορά.

Από τα στοιχεία όμως του φακέλου διαπιστώνονται, προεχόντως, οι κατωτέρω ουσιώδεις νομικές πλημμέλειες κατά τη διενέργεια του διεθνούς ανοικτού διαγωνισμού, σε σχέση με την δημοσιότητα που έλαβε χώρα, οι οποίες ενδεχομένως συνέχονται με το άγονο αποτέλεσμα αυτού. Συγκεκριμένα :

Η αναθέτουσα αρχή απέστειλε προς δημοσίευση στην Ε.Ε.Ε.Ε. στις 29/11/2013 προκήρυξη σύμβασης, η οποία δημοσιεύθηκε στις 04/12/2013 (2013/S 235-408226). Δεδομένου ότι η ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού είχε οριστεί για τις 10/01/2014, συνάγεται ότι έκανε χρήση της δυνατότητας που παρέχουν οι παρ. 5 & 6 του άρθρου 32 του π.δ. 60/2007 για χρήση συντετμημένης προθεσμίας 40 ημερών. Εξάλλου, στο τεύχος της διακήρυξης γίνεται επίκληση των διατάξεων των παρ. 5 & 6 του άρθρου 32 του π.δ. 60/2007 και της αποστολής του τυποποιημένου εντύπου προκήρυξης σύμβασης στην Ευρωπαϊκή Ένωση καθώς και της δημοσίευσης στον ιστότοπο της Υπηρεσίας. Συγκεκριμένα το τεύχος της διακήρυξης αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα της αναθέτουσας αρχής www.ydmed.gov.gr, στο <http://et.diavgeia.gov.gr/f/min-reform-egon> και στο www.eprocurement.gov.gr, όπως προκύπτει από τα έγγραφα του υποβληθέντος φακέλου (ΑΔΑΜ : 13PROC001756073 2013-12-03).

Στη συνέχεια, η αναθέτουσα αρχή, μετά την έκδοση της υπ' αριθ. πρωτ. ΔΙΟΙΚ/Φ.931/5/607/09-01-2014 απόφασης του Γενικού Γραμματέα για τη μετάθεση προθεσμίας υποβολής προσφορών και τον καθορισμό νέας ημερομηνίας αποσφράγισης αυτών, δημοσίευσε στην Ε.Ε.Ε.Ε., στις 14/01/2014, την μετάθεση προθεσμίας υποβολής προσφορών.

Από τις διατάξεις των άρθρων 29 και 32 του π.δ. 60/2007, συνάγεται, μεταξύ άλλων, ότι σε όλες τις ανοιχτές διαδικασίες σύναψης συμβάσεων υπηρεσιών, όταν αυτές εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του ως άνω π.δ., οι φορείς που διενεργούν τους δημόσιους διαγωνισμούς οφείλουν να τηρούν όλες τις νόμιμες διατυπώσεις δημοσιότητας και ειδικότερα υποχρεούνται, πλην άλλων, να αποστέλλουν περίληψη των προκηρύξεων στην Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Περαιτέρω, ορίζεται ως υποχρεωτική ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών αυτή των 52 ημερών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης του διαγωνισμού στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στις δε παραγράφους 5 και 6 του άρθρου 32 του ως άνω π.δ., ορίζονται δύο επιτρεπόμενες περιπτώσεις σύντμησης της προεκτεθείσας προθεσμίας, εφόσον συντρέχουν οι τιθέμενες στις διατάξεις αυτές προϋποθέσεις. Εξάλλου, δεδομένου ότι ουδεμία σχετική διάκριση γίνεται από τις διατάξεις του π.δ/τος 60/2007, η τήρηση των ως άνω διατυπώσεων δημοσιότητας και των ελαχίστων προβλεπομένων προθεσμιών παραλαβής των προσφορών απαιτείται και στην περίπτωση ματαιώσεως των αποτελεσμάτων διαγωνισμού και επαναλήψεώς του σε μεταγενέστερη ημερομηνία.

Σε περίπτωση, δε, μετάθεσης της ημερομηνίας υποβολής προσφορών ή της διενέργειας του διαγωνισμού, ακολουθείται η ίδια διαδικασία που τηρήθηκε στην αρχική προκήρυξη (βλ. Ελ. Συν. πρ.Ζ Κλ. 226/2006). Η τήρηση του παραπάνω τύπου δημοσιότητας αποσκοπεί στην ευρεία γνωστοποίηση του περιεχομένου της διακήρυξης και συνεπώς στην ανάπτυξη επαρκούς ανταγωνισμού και την υποβολή προσφορών, και επιβάλλεται και στην περίπτωση που με απόφαση της αναθέτουσας αρχής μετατίθεται η ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού χωρίς ουσιώδη τροποποίηση των όρων της διακήρυξης.

Επομένως, είναι προφανές ότι η μετάθεση της ημερομηνίας διενέργειας του διαγωνισμού δεν μπορεί να χρησιμοποιείται προκειμένου να καταστρατηγηθεί η τήρηση των ελαχίστων προθεσμιών που

προβλέπονται από τις διατάξεις των Οδηγιών για την υποβολή προσφορών κατ' επιλογή της αναθέτουσας αρχής.

β) Ως προς την μη υποβολή προσφοράς ή την μη ύπαρξη υποψηφίου.

Όπως προκύπτει από το πρακτικό, με ημερομηνία 04/02/2014, της Επιτροπής Διενέργειας Ανοικτού Δημόσιου Διαγωνισμού, κατά την ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού δεν παρουσιάστηκε κανένας υποψήφιος ανάδοχος ούτε υποβλήθηκε καμία προσφορά, μέχρι την καταληκτική ημερομηνία και ώρα υποβολής των προσφορών.

γ) Ως προς τη μη ουσιώδη τροποποίηση των αρχικών όρων της σύμβασης.

Το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, με το υπ' αρ. πρωτ. ΔΙΟΙΚ/Φ.931/8308/31-03-2014 έγγραφό του, αιτείται την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης για την παροχή σύμφωνης γνώμης με μερική τροποποίηση των τεχνικών προδιαγραφών της αρχικής σύμβασης και τροποποίηση του προϋπολογισμού, επισημαίνοντας ότι η μερική τροποποίηση των τεχνικών προδιαγραφών του έργου σε καμία περίπτωση δεν αλλοιώνει κατ' ουσία τις αρχικές τεχνικές προδιαγραφές, ούτε επέρχεται αύξηση του προϋπολογισμού του έργου σε σχέση με την αρχική διακήρυξη εκτός της περίπτωσης που θα ενεργοποιηθούν ρήτρες προαίρεσης που αφορούν στον αριθμό των κλήσεων για την εξυπηρέτηση των πολιτών.

Ωστόσο, όπως προκύπτει από το σχέδιο της απόφασης προσφυγής σε διαπραγμάτευση, η τροποποίηση των αρχικών όρων της σύμβασης είναι ουσιώδης. Ειδικότερα: α) μειώνεται ο μέσος αριθμός κλήσεων ημερησίως από 3.000 σε 1.000, β) μειώνεται η μέση διάρκεια κλήσεων από 4 σε 3 λεπτά, γ) Ο αυξημένος αριθμός κλήσεων μέχρι 30.000 ημερησίως, ο οποίος θεωρούνταν αρχικά ως κίνηση κανονικών συνθηκών, τροποποιείται σε μέσο αριθμό κλήσεων 1.000 ημερησίως (365.000 κλήσεις ετησίως), που θεωρείται κίνηση κανονικών συνθηκών και δ) τίθεται, εν προκειμένω, νέος όρος, σύμφωνα με τον οποίο, στην περίπτωση όπου ο αριθμός των κλήσεων ετησίως υπερβαίνει τις 365.000, ο Ανάδοχος θα πληρώνεται απολογιστικά τον αριθμό των επιπλέον κλήσεων, μέχρι του ποσού των 219.000€, συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, κατ' ανώτατο όριο.

Όμως, οι ως άνω τροποποιήσεις των αρχικών όρων της σύμβασης συνιστούν ουσιώδεις τροποποιήσεις, ως προς το αντικείμενο του έργου, οι οποίες συνεπάγονται αναπόφευκτα παραβίαση των αρχών της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης των υποψηφίων, καθόσον δεν εξασφαλίζεται η ενιαία εφαρμογή των όρων του διαγωνισμού και η αντικειμενικότητα της διαδικασίας. Έχει δε κριθεί ότι μια τροποποίηση είναι ουσιώδης, όταν προστίθενται όροι, οι οποίοι εάν είχαν γνωστοποιηθεί στο πλαίσιο της αρχικής διαδικασίας του ανοικτού διαγωνισμού, θα είχαν ενδεχομένως, ως αποτέλεσμα, την εκδήλωση ενδιαφέροντος εκ μέρους υποψηφίων (πρβλ. ΔΕΚ C-337/05 Επιτροπή των Ευρ. Κοινοτήτων κατά Ιταλικής Δημοκρατίας, απόφαση της 08.04.2008, C-157/06 Επιτροπή των Ευρ. Κοινοτήτων κατά Ιταλικής Δημοκρατίας, απόφαση της 02.10.2008, πρ. VI Τμ. 29/2012, αποφ. VI Τμ. 2845/2010, πρ. VI Τμ. 4/2009).

Επιπλέον, η διακήρυξη, ως κανονιστική διοικητική πράξη, δεσμεύει τόσο την Αναθέτουσα Αρχή όσο και τους διαγωνιζόμενους με αποτέλεσμα, κάθε παράβαση ουσιώδους όρου αυτής ή τροποποίηση ουσιωδών όρων αυτής, είτε κατά τη διεξαγωγή του διαγωνισμού είτε κατά τη σύναψη και εκτέλεση της συμβάσεως, να καθιστά μη νόμιμη τη διαδικασία και να επάγεται ακυρότητα των σχετικών πράξεων. Και τούτο, διότι και στα πλαίσια της εξαιρετικής διαδικασίας των άρθρων 24 και 25 του π.δ. 60/2007, ο νομοθέτης επιβάλλει την διασφάλιση των όρων της διακήρυξης, ώστε να διασφαλίζεται το δημόσιο συμφέρον με την επιλογή της πράγματι καλύτερης για τους αναθέτοντες φορείς προσφοράς και την παροχή της δυνατότητας πρόσβασης στο διαγωνισμό σε κάθε ενδιαφερόμενο (Ελ. Συν. Πράξη IV Τμ. 156/2009, VII Τμ. 105/2012).

15. Εν όψει των ανωτέρω εκτεθέντων, διαπιστώνεται ότι δεν τυγχάνει εφαρμογής το άρθρο 25, παρ. 1, περ. α' του π.δ. 60/2007, καθώς δεν προκύπτει η συνδρομή λόγου και προϋπόθεσης για την υιοθέτηση της εξαιρετικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, για την σύναψη

σύμβασης με αντικείμενο την «Παροχή υπηρεσιών τηλεφωνικής υποστήριξης (*Call center-1500*)». Επίσης, δεν προέκυψαν άλλα στοιχεία που να αποδεικνύουν και να αιτιολογούν ειδικά και με επαρκή τεκμηρίωση την συνδρομή περιστάσεων που επιτρέπουν την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, σύμφωνα με τις λοιπές διατάξεις των άρθρων 24 ή 25 του π.δ. 60/2007.

IV. Συμπέρασμα

Ενόψει όλων των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, επί του τεθέντος ερωτήματος, αποφασίζουμε:

Την μη παροχή σύμφωνης γνώμης επί του αιτήματος του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2, περ. γ (δδ) του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για τη διενέργεια διαδικασίας με διαπραγμάτευση για την σύναψη σύμβασης με αντικείμενο την «Παροχή υπηρεσιών τηλεφωνικής υποστήριξης (*Call center-1500*)», **λόγω μη συνδρομής των προς τούτο τασσομένων υπό του νόμου προϋποθέσεων.**

ΑΘΗΝΑ 07 Μαΐου 2014

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΡΑΪΚΟΣ